

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
ТЪРНОВО

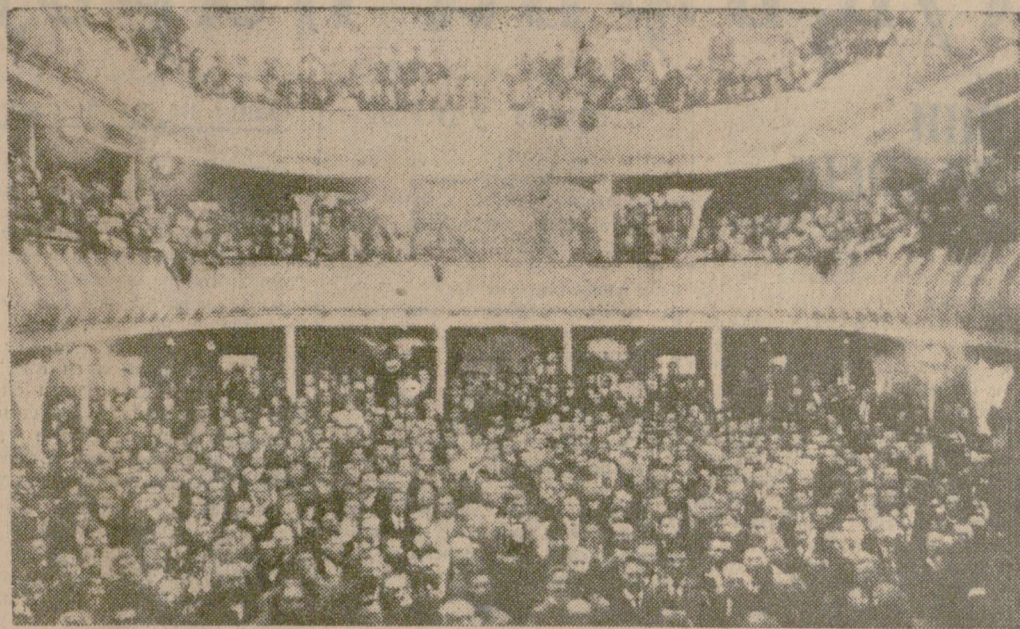
Излиза три пъти седмично

Год. XV бр. 62 (1209)

Търново, събота, 23 май 1959 г.

Цена 20 ст.

40 ГОДИНИ ОТ ПЪРВИЯ КОНГРЕС НА БКП

Първи конгрес на БКП (т. с.). София май 1919 г.

ната през 1915—1917 година, когато възникна и се разви така нареченото Царевградско движение, в което белистите и левите активни участваха.

Зорко начало за правене по ленински път на партията постави XXII-ят конгрес на БРСДП (т. с.), заседавал в София от 23 до 27 май 1919 година, който се превърна в първи конгрес на Българската комунистическа партия, както тя се преименува.

Историческото значение на Първия конгрес на БКП се състои не само в това, че той променя името на партията, като научно обоснова тази промяна с крайната цел на борбата на работническата класа — изграждането на комунистическото общество. Неговото голямо значение за по-нататъчното развитие на партията по ленински път се състои в това, че той прие единодушно изработената от Централния комитет на партията и обсъдена широко от партийните организации ПРОГРАМНА ДЕКЛАРАЦИЯ — важен революционен документ.

За първи път в тази декларация партията правеше анализ на международното положение от ленински позиции, като приемаше учението на Ленин за империализма. Изхождайки от ленинското положение, че Октомврийската революция откри ерата на пролетарските революции в света, в Програмната декларация се поставяше и въпросът за завладяването на властта от българската работническа класа като близка актуална задача и се възприемаше диктатурата на пролетариата, като основен въпрос на социалистическата революция.

Решенията на Първия конгрес на БКП, озарени от идеите на Великата октомврийска социалистическа революция, положиха зорко начало за изграждането на партията като преден марксистко-ленински борец отрямо на работническата класа в България.

Днес, когато в нашата страна победата на социализма и под ръководството на нашата славна партия създаваме материално-техническите и културните условия за навлизането в ерата на комунизма, ние с признателност спомняме за историческия Първи конгрес на Българската комунистическа партия, който откри пътя към нашето светло настояще и още по-светло бъдеще.

Върви, народе възродени!..

Кой у нас не е заучавал със звънлив детски глас кривите стихове на поета: „Родна реч, омайна, сладка — реч на мама и на татко...“? Кой у нас не е свързвал тия топли общини думи със стиховете: „Бяла спретната къшурка с две липи отпред — тука майчина милувка сетих най-напред“? Колко глас има в тия детски стихове, пламнали от любов към Родната и към родния език!

Корените на тази гопла, чиста и всеотдайна любов са дълбоко в историята на народа. Георги Димитров много ярко ги посочи в Лайпциг:

„Още по времето, когато германският император Карл V казал, че той говори на немски само с конете си, а германските дворяни и образовани хора пишели само на латински и се срамували от немския език... във „варфъска“ България апостолите Кирил и Методий бяха създали и разпространявали старобългарската писменост.

Българският народ с всички сили и извървено упорито се е борил против чуждото мого... Нямам причини да се срамувам, че съм българин, и се гордея, че съм син на българската работническа класа“ — така изяви тази любов пред целия свят великият син на българския народ.

Пансий с огнени слова възкреси славното минало на народа, благодарение на четмото и писмото на Кирил и Методий.

Народните просветители от миналото стоели подеха словата на Паний и на руските учени, които като Юрий Венелин, пишеха за миналото и настоящето на българите.

В. Е. Априлов откри първото светско училище в България в родния си град Габрово. Последваха го други български патриоти. Четмото и писмото излязоха от мрачните килии, отърсиха се от ограничеността и запъзяха по градове и села, по равнини и планини. В Свищов, Лом и Коларовград бяха основани първите народни читалища. Появиха се обществени библиотеки, български театър, българска музика. И накрайната е четри очи, както народът го казва, в тежкото робство засия прозрението, заговорил любовта към Отечеството, робът

пониска да стане свободен.

Родната реч заучава като бойна тръба в песните на Христо Ботев, на Христо Смирненски и Никола Вапцаров, в книгите, статите и речите на Димитър Благоев, Гаврил Георгиев, Георги Кирков, Васил Коларов, Георги Димитров. И народът се вдигна. В епичните битки есеше тя — нашата българска родна реч. Редом с нея, близка и позната, братска, звучеше руската реч, Тия, що по сърце и език са братя, най-добре разбират болките и радостите си. Затова и русите изживяваха мъките на българския народ и с кръвата си на два пъти му помогнаха да извоюва свободата си.

Омайна и сладка, силна и правдива, родната реч, след победата през септември 1944 г. чрез Партията, начерта светъл друм за народа, поведе го към всеотдаен разцвет, създаде условия да избуят народните таланти, да разцвътне народната култура. Само в Търновски окръг тази година има 302 училища, в които се учат 44 690 ученици, възпитавани от 1 814 учители. В 3 вечерни гимназии 459 работници и служители усвояват знания. Във Висшия финансово-стопански институт в Свищов овладяват научни познания повече от 1 000 студенти. В окръга има 516 библиотеки с 1 346 367 тома книги. Само Окръжната библиотека разполага с над 190 000 тома, 84 лина обслужват 191 селища, 206 селища са радиофицирани с 41 278 радиоточки, без да се смятат над 42 500 радиоапарата, намиращи се в домовете на трудещите се. Над 600 художествени самодейни състави създават условия за проявление на народните таланти. Търновският народен театър само в последните три години е изнесъл 25 пиеси пред близо 500 000 зрители. В окръга при 345 000 жители има 201 480 абоната на вестници и списания. Един окръжен и един градски вестник, повече от 20 печатни и няколко десетки циклопости многотиражи разнасят заедно с многобройните централни издания комунистическата правда на родна българска реч.

„Учението не е цар да го изпиеш, че да станеш учен“ —

казва народната поговорка. Нашият народ дооре е разбрал, че науката е най-хубаво нещо, че ум и разум с парп не се купуват, но най-много струват, че ум се на лозе не зоби — и с голямо трудолюбие, с велика любов е обикнал ученето. От залъка си е делил със собствени сили училища е строил и науката му е станала като насъщен хляб. Този хляб в миналото много скъпо му струвал. А сега народната власт му го дава в изобилие. Партията го насочва всекидневно към него, и той жадно, жадно го поглъща и го препръща във величави дела на социалистическото строителство. Особено голяма сила на народа му дава руската реч, която чрез най-прогресивната на света съветска литература и наука, му разкрива необятните простори на вселената, дава му явля в собствени сили, тласка го напред.

В тези героични дни на всеотдаен труд човек излиза на писта за изпълнение на програмата на БКП и Министерския съвет, предоставя на обща образователна, преустройство на образователната система. Досегашните резултати от обществения показват колко зряло народът схваща нуждата от новото в образованието, за да стане то още по-близко до живота, за да отговори на нуждите на комунистическото строителство.

Да празнуваме светлия празник на Кирила и Методия, на българската култура и просвета, на славянската писменост, на българския печат в такава обстановка на всеотдаен подем, е радостно събитие. То те изпъва с гордост, то ти дава сили да отговориш достойно на повикна на Партията за съкращаване на сроковете на петилетката, то те кара да се провикнеш от все гърло с прозорливите думи на поета:

Върви, народе възродени!
Към светли бъднини върви!

Върви, защото твоята община Родната и към родната ти, омайна и сладка, реч иска това, защото те води Партия, която с тая реч те е водила в битките за освобождение, с тая реч ти посочи правдата и те направи творец на собственото си щастие!

Букетирането на памука в Ресен

Памуковата култура е една от най-важните технически култури за кооперативното стопанство в с. Ресен. Тя заема 12 на сто от общата обработваема площ на стопанството и значителна част от паричните приходи на кооператорите идват от нея. Затова при отглеждането ѝ се следи строго да се спазват поредицата важни агротехнически мероприятия. Едно от тях е окопаването на посевите, в осъществяването на което голям дял се пада на механизаторите.

През 1957 година памукът в това стопанство бе засят на 45 см междуредово разстояние. След поникването на семената се видя, че посевът е добре гарниран и може спокойно да се букетира. Това даде възможност окопаването на 1 300 декара памуков посев да става двуспочено. В резултат на навременното окопаване растенията се развиха много добре и добивът от букетиране посев бе с 40 килограма на декара по-висок от добива, получен от небукетиран посев. Заедно с

това се икономиса до момента на беритбата 4 975 трудов дни. Ясно е при тези данни, че ползата от букетирането и съответно двуспочената обработка на почвата в памуковите посеви е неоспорима.

През 1958 година ние нямахме възможност да приложим това мероприятие, тъй като стопанството разполагаше с малко семена и не бе възможно да се осигури добре гарниран посев.

Тази година по-голяма част от памуковите посеви на обединеното стопанство поникнаха дружно, което създаде условие за масово приложение на букетирането. Механизаторите от тракторно-полеводната бригада на Йордан Табаков вече букетира-

ха 350 декара памуков посев. Букетирането извършваме с наличните трактори „У-2“ и „ХТЗ-7“. Особено внимание обръщаме на доброто фиксиране на култиватора, като следим по време на движението той да не се отклонява в страни. По-удобно и практично е при работа да се използват маркири, а не следоводители. При засятият на 50 см междуредово разстояние памук ние правим прорези от 30 см напредно на редовете, а от двете страни оставяме защитни зони от по 7,50 см. С това се оформят букети, широки на 15 см, които кооператорите разредят ръчно, като във всяко гнездо оставят по две най-добре развити растения. При това положение може да се осигурят над 11 000 растения в декара.

Надяваме се, че с прилагане на това мероприятие ние ще облекчим много труда на кооператорите и ще им помогнем за повече и по-евтина продукция.

Т. ИВАНОВ
гл. агроном при МТС — Ресен

ДА РАЗГАРЯМЕ СЪРЕВНОВАНИЕТО БЕЗСПИРНО!

На активна борба за победа в съревнованието

Не е изминал и месец откакто в обединеното стопанство в с. Поликраище бяха подписани договор за съревнование между всички младежки звена и дружества на ДКМС, а вече има с какво да се похвалят. Така се стегнаха младежите, та възрастните им завиждаха. Ден не е минавал те да не са на полето. С песен отиват и се връщат. А работата им спори. За кратко време засяха паревина, от която 136 декара по ломския начин и сега тези посеви са в много добро състояние. Отгледаха отличен памук: ков разсад и го засади напред, ме върху 195 декара площ, подхрана 800 декара есенници, 3 пъти окопах и два пъти подхранах ядовитите насаждения, а сега им подложиха и слама.

Особено се отличиха с грижливост си към памука комсомолците от с. Крушево, като отгледаха добре разсада и първи засадиха определените си площи. Първенец звено по изпълнение на всички по-важни задачи е звено в с. Правда, членовете на което излизат редовно на работа и в трудовите им книжки са записани вече по 60 трудов дни.

Добре изпълни плана за четиримесечното и птнечерната и с Поликраище с отговорник комсомолката — среднистка Стефка Кушева, а К. Киров, който работи в краевефермата с комсомолско поръчение, надол по поверието му крави 10 135 литра мляко.

Добрите резултати, получени през първото четиримесечие, на съвещане комсомолците за още по-активна борба в изпълнение на преките им производствени задачи.

Т. Иванчев, дописник

Вез проверка

С наблюдаването на деня на железничаря, работниците от жп работилница в Г. Ореховица наблюдават броя на качествено извършените ремонти на локомотивите.

Първите успехи към целта: всички локомотиви след подемен ремонт непосредствено да се включват в работа, са много добри. Подемната ремонтна бригада на Александър Василев предаде локомотивите 12 09 на Плевенското депо, 15 98 на Русенското и други от подемен ремонт направо на товарните влакове. Същите резултати имат и при пътническите влакове. Успехите принадлежат не само на пласерите с дългогодишен опит, но и на по-младите, Георгиев

ПРИЛАГАТ НАУЧЕНОТО

За първи път тази година кооператорите от с. Миндия отгледаха домати за производство на хибридни семена. За да се запознаят с грижите, които трябва да положат за семенопроизводните посеви и техниката на опрашването още през зимата бяха организирани агротехнически курс, който кооператорите посещаваха с голямо желание и интерес.

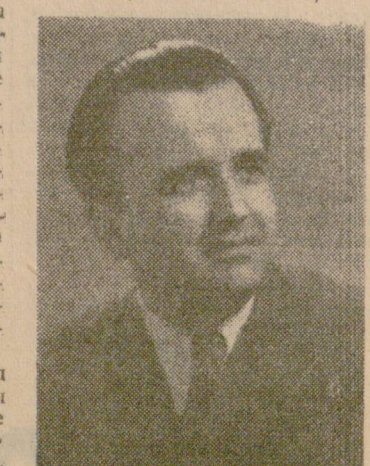
Дойде пролетта. Наученото в курса трябва да се приложи на практика. Разсадите бяха

отглеждани с голямо старание и изнесени навреме на полето. На всеки опрашвач сега са поверени по 400 доматени растения, за които той ще се грижи през целия вегетационен период. С какво външен и съсредоточен кооператорите извършиха опрашването на първите цветове! Сега опрашвателите са по-сигурни и уверени в работата си, защото първите плодове вече надяват и се развиват много добре.

Кр. Дайнов

Народите искат от конференцията в Женева мир!

Проф. д-р М. В. РУСЕНОВ
ректор на ВФСИ, Свищов

Още не са изсъхнали кървавите слези на близките на жертвите от фашизма и войната, а националният гръцки герой Манолис Глезос пак е в затвора и не знае дали следващия ден ще срещне през затворническите решетки изгнана на съпътствие. Едновременно хитлеристкият генерал Швайдел се разхожда в Паркът „Съюзник“ на френския народ спомня си за своите „подвизи“ през годините на Втората световна война в древна Атина и мечтае отново да поведе несметни пълчища към Източна Пруссия, Полша, Чехословакия и СССР.

Обикновените хора от цял свят обаче ясно разбират чин интереси диктуват отново да се дава най-опасното оръжие — атомното и водородното — в ръцете на доверливието военнопредставници — хитлеристките генерали.

Миллионите честни хора от всички народности, раси и обществени слоеве тревожно предупреждават, че не е необходимо да се повтаря атомната трагедия на Хиросима и Нагазак. Те заявяват, че не са потребни нови неизброими невинни жертви, нечовешки страдания, детски слези, масова смърт, мизерия и невидими разрушения. Нека

не се забравя, че след преживяните ужаси от Втората световна война, обикновените хора са станали по-разсъдлив и по-силен. Те са в състояние да строят всяка престъпна ръка, която дръзне да запали пожара на една нова, атомна война.

Черните буреносни облаци, които жреците на „студената война“ и на несметната монаполна печалба създават, трябва

да бъдат разпръснати, тъй като това е волята на трудещите се хора. Тази воля трябва да бъде разбрана от западните политици и да стане ръководно начало и за тях край кръглата маса в Женева. Авторите на „плана-пакет“, който Хъртър представи, трябва да разберат, че човечеството вижда пълнелите им намерения. Тези дни светът очаква от Женева не заплитане на сложните международните въпроси, а упорито системно и разумно търсене на пътища за последователно решаване на тези проблеми. А пътищата за това има и западните политици трябва решително да тръгнат по тях, за да не могат шпайделовци и техните менепати отново да танцуват кървавите си танци за сметка на обикновените хора, които сега имат само една пламенна мечта — траен мир.

Трудовите хора искат от ръководителите на западните държави да захвърлят факела на войната и да решат съвместно със СССР, Полша, Чехословакия и двете германски държави най-напред германския въпрос. А това решение трябва да бъде такова, че да предпази човечеството от една евентуална трета световна война.

ОТЛИЧНИЦИ В УЧИЛИЩЕ

Таня Усенлиева, ученичка от XI „а“ клас на II смесена гимназия — Търново, пълна отличница, активистка в комсомола.

Иван Костадинов Тодоричков, ученик от V курс в Техникума по машиностроение и уредостроение в Г. Ореховица, отличник в курса, отличник в призово-оценката практика в ДЗЗ Секретар на дружеството на Комсомола при V курс.

ФЕСТИВАЛНИ ДНИ

На прегледа на театралната самодейност

Отдавна минаваше полунощ, когато завърши спектакълът „Пожар“ от Л. Владков изнесен от самодейния колектив при Културния дом на транспортните работници — Г. Ореховица. Зрителите напънаха доволни задущия салон и дълго не стихаха техните коментарии из прохладните улици. Имаше от какво да са доволни: на сцената те видяха едно живо, наситено с напрежение, възбуждащо представяне. Имаше моменти, когато зрителите забравяха, че това са самодейни и че утре тези хора ще възлят в цеха без грим, с омаслени дрехи и ще поемат машините в ръцете си. Публиката отнесе със себе си приятни впечатления от очарователната игра на Ст. Петкова в ролята на служителя Минка, от свежия хумор на К. Маринов в ролята на Мотито, от сдържаната игра на Ст. Попов в ролята на Андрей. И над всички тях стоеше затрогващата игра на Бонка Кирова в ролята на Злата.

Разбира се, в спектакъла на горноореховици не всичко беше на I обхвата висота. Може би самодейката Ст. Габровска не напълно можа да използва възможностите на един интересен образ в пиесата, какъвто е Юлия; може би Из. Топчелиев ще трябва да избегне тази преднамереност при извяване на отрицателните черти в образа на кмета и др. но общото впечатление е, че колективът при Културния дом на транспортните работници в Горна Ореховица е един упорит и талантлив колектив, от който може да се очаква много.

Преди тях на търновската публика се представиха самодейните от читалището с. Каранево с пиесата „На кръстопът“ от Сия Челебиева. Този колектив, в който се работи с много любов и старание и с една похвална заинтересованост от страна на местните ръководители, остави противоречиви впечатления. В

техния спектакъл на пръв поглед всичко беше на място, а все пак нещо не достигаше. Не беше намерен необходимият нерв на спектакъла. Самодейните се подведоха по една невярна линия на дълги паузи, които не насякваше бяха изпълнени с живо и прекалено психологизирани, което доведе до излишно разгеление на спектакъла. Все пак добри впечатления оставиха с играта си М. Дяконова (Пела) М. Балканджиева (Недживе), Хр. Марев (Али), Кр. Денева (Светла) и други.

В четвъртък вечер фестивалът започна с една изненада. Когато конференцията обяви, че ще се представи самодейният колектив от с. Средни Колиби с комедията „Вражелец“, всички очаквахме да видим един средно любителски спектакъл, който не би заслужил повече от една снисходителна усмивка. Но каква беше изненадата на всички, когато на сцената видяхме едно свежо, темпераментно представление, изпълнено с ярки комедийни моменти, където всичко беше изработено с вкус и мърка и най-важното, до края нивото на спектакъла не спадна. Не може човек да не изпита радостни чувства, когато вижда доверливи потналите в невежество и бедността селяни, така сполучливо описани в комедията на Костов, днес, след 15 години свободен живот да творят на сцената истинско, зряло народно изкуство. Увлечени от добрата игра на Пола (А. Стоянов), Кмета (К. Димов), Тамбурукта (С. Атанасов) и др. зрителите забравиха за недостатъчно сполучливо изпълнение на Манчо (Н. Николов) и за някои други пропуски, които направиха самодейните.

Късно през нощта завърши спектакъл на читалище „Христо Ботев“ в гр. Елена, който се представя с драматизацията на „Гераните“ по едноименната повест

на Елия Пелин. Зрителите останаха доволни от играта им, което личеше от техните аплодисменти. Но все пак, общото впечатление е, че този колектив се представи под възможностите си. Тук не става дума за лош спектакъл или за слаби изпълнения. Не. Колективът на град Елена е талантлив, упорит, не става дума за друго, че от тях се очакваше да надхвърлят нивото на останалите колективи, да бъдат върх на този фестивал. Причината, за да не достигнат този връх, може би се корени в трудния материал, на който са се спрели „Гераните“ са трудност и за един професионален колектив. А може би, причината е другаде — в бързото изграждане на всички колективи в окръга, които достойно съперничат на най-добрите.

В спектакъла на гр. Елена имаше моменти изработени с вкус. Над всичко стоеше последната картина, где то процлиха истинското майсторство на изпълнителите. Смъртта на стария Геран беше най-доброто изпълнение на Йордан Узунов в тази роля. Добри впечатления оставиха Божан (И. Касабов), Божаница (В. Фарашева), Елка (А. Гуцова), Маргелка (Хр. Търсанков) и други.

Снощи се представиха колективите на Раданово с пиесата „Изпитание“, Килифарево с „Пожар“ и гр. Свищов с „Вражелец“.

Прегледът на театралната самодейност ще продължи утре (неделя).

К. КОСТОВ
драматург на Търновския държавен театър

Под тържествените звуци на фанфарите, със знамена и лещи за мира снощи на естрадата в летния театър, бе открит фестивалът на музикалната и танцовата самодейност.

Да разцъфва народната култура!

100 ГОДИНИ УЧИЛИЩЕ В ПАТРЕШ

Скрито в горите, пръснато по махали се развивало с. Марнополи — днешното село Патреш. Когато е престанало да е наречено Марнополи и когато е дадено новото му име не се знае.

Тук преди 120 години е открито българско училище. Открито е през 40-50-те години на XIX в. в епохата на турското робство.

Ако човек се опита да се запознае с историята на училището и на селото, ще срещне доста трудности. Никакви писмени документи, никакви паметници не говорят за първото откриване на училище, освен спомените на стари хора, събирани и записани от учителите Иван Линков през 1890 г., Тодор Христов — 1908 г., Рашко Тодоров 1926 г. и др. При училището има летописна книга, водена редовно от 1890 г. насам. Но все пак това, което се помни и е записано, е достатъчно, за да ни даде ясна представа за миналото и развитието на учебното дело в селото ни.

През време на турското робство с. Патреш, както и сега, е било с чисто българско население. Имало само 7 турски къщи над 100 български. Отождествяване на турците към българите било сравнително добро. Те предпазвали населението от турски пришествия. Не се прогн. възпоставили на българите отнормно просветата им. Само когато се завърнала новата черква в 1854 г., не позволили да бъде по-висока от тяхната джамия, а наполовина закрита в земята.

В сравнение с околните села с. Патреш, единично българско между големите села с повече турско население — Паликени, Недан, Батак, Дъско и др., е служило за скривалище на много бунтовници, апостоли и др. Тук са идвали да се учат ученици от с. Хотница, от с. Ковачици и другите.

След освобождението ни в 1878 г. освобождените къщи и ниви на избягали турци от околните села се заемат от преселници българи от балканските райони.

Началото на училището се крие в първата половина на XIX в. Според спомена на старите хора, учредено преди 1920 г. на възраст над 90 години, то на начало смятат, че е в 1840 г. Първият учител е бил някой си Иван от Тривенско, а след него идва неговият син (след 1926 година техни живи ученици не е имало).

През времето на учителя Димитър Пачев Троянски в 1854 г. построи новата черква, а в 1857 г. — училище на два етажа, работено 2—3 месеца. Материалите за направата му дали цялото население. За заплатата населението жъло с пари на турците в с. Недан. Постройката била висока 5,5 м. и широка 8 м. Тук Димитър Пачев учил до 1859 г. Дошлите учители Димитър Иванов от Долна махала — Търново, даскал Тодор и Христо Шишков от с. Бяла черква учили.

Вече на II етаж, даскал Тодор в 1859 г. — преди 100 години — въвежда буквената методика. Изреждат се учители от околните села Върбовка, Косачи, Недан и др. Когато минала отгук четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа, учител бил даскал Гешу поп Радев, който турците търсели и искали да заколят, но той се укрив. Той учил до Освобождението. Едновременно бил учител, писар и певец. Усилно е работил за Освобождението на България. В училището заедно с други хора е приготвял фишци, леали куршуми. Приготвяли се да вземат участие в четата на Бачо Киро, но той не можал навреме да им съобщи деня на тръгването.

След Освобождението се редуват учителите Георги х. Дафинов от с. Михалици, Петко Цонев от Бутново, Прокопи Банов от с. Недан и др. През 1880/81 г. за пръв път идва жена учителка Ганка Рачева от гр. Габрово. При нея за пръв път тръгнали на училище и момичетата. През 1881/82 г. вече Ганка Рачева е с колега Стоян Михайловски от гр. Елена, който проверил знанията на учениците и ги разделил за първи път на отделения. В 1885 г. той взел участие в Сръбско-българската война. За учители останали Христо Петров и Димитър Банов и двама от с. Патреш. След войната Стоян Михайловски се завърнал и учителиста до 1888 година.

През 1890 г. било построено новото едноетажно училище със 7 стаи, в които учели само отделения. През 1921 г. в селото за пръв път се открива прогимназия в училището, строено през 1857 г. През 1937 г. е направено голямото училище на два етажа със 7 учебни стаи, учителска стая, кабинети и други.

През 1891 г. до 1894 г. излезли и първите хора с прогимназиално образование, а други и с две годишен педагогически курс в гр. Оряховица, гр. Каландарлик и гр. Лом.

Първият човек, завършил средно образование в 1896 г. в гр. Плевен е Тодор Христов, учителиста непрекъснато 40 г. (сега пенсионер). За начални учители се подготвят доста младежи, но едва през 1939 г. завършва първият човек за редовен прогимназиален учител. Първият човек в селото е завършил висше образование през 1932 година.

Сега 95 на сто от завършилите основно образование младежи и девойки продължават образованието си в средните училища. През настоящата година 68 ученици се учат в средни училища, 12 във висши. Висше образование вече са завършили 16 човека, които заемат най-различни длъжности в държавния и стопанския апарат.

На 24 май т. г. с. Патреш чествва три важни дати: 100 години родно училище, 60 години народно читалище и 40 години от основаването на партийната организация. Училището ще бъде наименувано основно училище „Хаджи Димитър“.

Любен Ив. НАЧЕВ, учител

Старият учител

Летят години-върволица край стария учител в нечността, че като есен златолиста в живота идва старостта.

Сега учителят усенес, си спомни миналите дни и сякаш чува детска песен, и вонен детски смех звъни.

Във хубавите класни зали отдаде целия си жар и в младите сърца запали от искрата пожар.

В душните майски той посее с любов най-светлите мечти; посочи верен път, огрея от слънчеви лъчи.

Косата вече оредяла, сребрее всеки ден и час, че може би снежинка бяла посяна някога и аз.

Остана блясъкът в очите все тъй добър, любим, познат, затуй и старият учител за мен ще бъде вечно млад.

Иван ДЕНЧЕВ

с. Вишовград

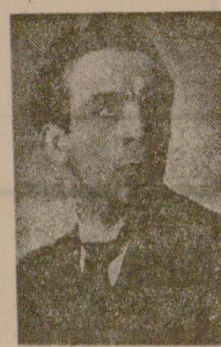

Оживено е в книжарница „Н. И. Вапцаров“ — Търново. Любавта на трудещите се към книгите е по-голяма сега, откогато всякой друг изминат ден.

Снимка: М. Николов

СКИЦИ НА НАШИ СЪГРАЖДАНИ

Народният артист Константин КИСИМОВ

Има актьори, които израстват на сцената изведнъж и у които развитието на природните им данни спомога за разгръщането на верен, неподправен усет към сценичното превъплотение. Така бързо израсна и Константин Кисимов в нашия театър. Още с първата си поява той се наложи с увереността си към сценичния мир, със силната си любов към голямото изкуство на театъра. И ето повече от 30 години Кисимов гори непрекъснато в пламъка на това изкуство.

Кисимов се утвърди на нашата сцена преди всичко със своето оригинално изкуство.

Героите на Кисимов са завършени, детайлно разработени, отгърсени от шаблона и рутината и целеустремително активни, което им осигурява въздействието върху зрителя. Тук е и майсторството на Кисимов, който следва в играта си линията на реализма.

Който е следил творчеството на Кисимов, не може да не се учуди на разнообразието, с което са моделирани създадените от него многобройни образи. В

тахи кипи живот, има голямо изкуство. Ето пред нас още изпъкнала трагичноличната фигура на учителя Топаз от едноименната пиеса на Паньол, който отлага урока по морал, за да затъне в благополучието на „практичното“ буржоазно общество. А Странджата от „Хъшове“ на Вазов? Нима сме гледали на сцената по-сърдечен, по-възбужден образ на революционер от лаящия Възраждане, който така убедително изразява стремението на народа към свобода и смръзата му към потисници и тирани? Нима могат да бъдат забравени българските образи Златил от „Боряна“, Уста Михо от „Зидари“, Юрталана от „Снаха“ и др.? Може ли да не си спомни зрителят за Актьорът от „На дъното“, в чийто образ Кисимов достига Горкиевската дълбочина? Или пък Хамлет, този пробен камък на актьорската ларба, където Кисимов доказва, че разполага с богати средства и с творческа увереност, за да се справи с тъй сложния комплекс от чувства и противоречия, вложени в този ненадминат Шекспиров герой?

Кисимов е еднакво силен и в комедията. Хуморът му следва „сериозността“ не на място, но с твърде оригинални хрумвания и е гъвкав, пластично оформен и даден със завидно изразителна и подвизна маска. Такъв е и в Ригатери от „Вятърът си играе“, и в Калхас от „Хубавата Елена“, и в Прохчо от „Тъм-

ни души“, и в адвокатът Патлен, и в сър Андрей от „Дванадесетата нощ“ и в Аркадий от „Лес“, и в Подкалосни от „Женитба“ и пр. Не може да не се спомене за външното и правдиво тълкуване, което Кисимов дава на вечно у Молиера — този класик на комедията. Образите на Оргон от „Тартюф“, на Ариолф в „Училище на жени“ са одухотворени, силно издържани.

И колко още прекрасни образи, незабравими, с голямо майсторство изваяни, говорещи за тъй разнообразно сценично превъплотение: Той от „Таланти“, Шута от „Шута Тантрис“, Горски дух от „Потъналата камбана“, Лодзин от „Всеки си има мнение“, Калеп от „Шурена на огнището“, Бротон от едноименната комедия. Шугът от „Както ви харесва“, Клаун от „Зимна приказка“, Аполон от „Вълци и хора“, Карандашев от „Вез зестра“, Баров от „Вера“, професора от „Неспокойна старост“ и много още други.

Заслугите на Кисимов за развитието на националния ни театър безспорно са големи. Той доказва на дело, че най-съществено в изкуството на актьора, на неговото усъвършенстване, това е майсторството да създаде свой стил, да изработи свои психофизични средства за достигане сценичната цел. И това Кисимов постига, защото е бил винаги неуморим и последователен в работата си над ролята в черпене на познания, в изучаване на живота.

Нашият съгражданин Константин Кисимов притежава още сили и възможности, за да служи все така всеотдайно за развитието и укрепването на нашия театър и с това да спомогне за повишаване устрема на нашия народ по пътя към комунизма.

Крум ЗЕЛКОВ

ВЕСТНИКЪТ — БЛИЗЪК ДРУГАР

В селата от района на обединеното ТКЗС в с. Беброво вестник „Борба“ се посреща с

Отличници в учението

Тихомира Ковачева, ученичка от II „в“ клас на Стопанския техникум — Търново. Отличница, активно работи в ДКМС, включва се и в други извънкласни мероприятия.

Върбан Цонев, ученик от VII клас на училище „П. Р. Славейков“ — Търново, отличник.

НЕЛЕГАЛНИЯТ АНТИФАШИСТКИ ПЕЧАТ В ОКРЪГА

В суровата борба против фашизма важна роля изигра неелегалният печат. През него Партията ръководеше народната борба и се свързваше с широките народни маси, разпространяваше прогресивните идеи и разобличаваше мракобесието на фашистките управници.

През 1943—1944 година като орган на Горнооряховския окръжен комитет на Партията излиза в „Масовик“. Първият му брой се отпечатва през ноември 1943 година в 4 страници и от него излизат всичко 7 броя — по един на месец. За мотото на вестника служат безсмъртните Ботеви слова: „Тоя, който пада в бой за свобода, той не умира.“ Със същото мотото през 1943 г. Окръжният комитет в Горна Оряховица издава свой „Бюлетен“ в 4 страници.

Голямо влияние сред младежите в окръга имал в „Младажка борба“, орган на Окръжния комитет на РМС. Първият брой на вестника излиза през януари

1944 г. Издадени са всичко 41 броя.

През октомври 1943 г. Щабът на VIII Востаниска операцията зона започва да издава в „Народен партизан“, като орган на партизаните от Горнооряховския окръг, вестника „Смърт на фашизма, свобода на народа!“ И от него излизат 4 броя.

Свой вестник издават през втората половина на 1944 г. и партизаните от Килифарската чета „Филип Тотю“ под заглавие „Партизанско огледало“. От него излизат само един брой, но не е запазен нито един екземпляр.

Неелегалните издания в окръга засягат широк кръг въпроси. В тях се дава анализа на събитията по фронтовете, описва се вътрешното положение, дават се сведения за дейността на партизанските чети. Те имат много сътрудници в отряда и в лицето на ремоните и партийните организации по селата.

Вестниците „Масовик“, „Народен партизан“, „Младажка борба“ и други са отпечатвани на циклостил. Печатницата се намира в с. Дебелец, в дома на Христо Проилов (ядро Партията) от 1 август 1943 г. до 20 юни 1944. Само брой 1 на „Народен партизан“ е отпечатан в с. Павел в дома на дядо Петко Грозданов, който покъсно бива разстрелян, заедно със семейството си от фашистката полиция. След с. Дебелец печатницата се е намирала известно време в с. Килифарово.

Неотдавна в Окръжния музей в Търново постъпила циклостилен и една от пишущите машини, които са се намирали в с. Дебелец и с които са били печатани вестниците.

Неелегалната преса е достигала почти до всички антифашисти в окръга. За тази цел била изградена широка мрежа от разпространители, предимно неелегални партийни и ремонни работници и легални функционери.

Така неелегалният печат разпространявал партийната правда и поддържал вярата в народа в скориния край на фашисткото господство.

В тези години, през август 1943 г. като орган на Окръжния комитет на БКП в Габрово започва да излиза и в „Борба“, който се е разпространявал в част от територията на селашката Търновски окръг. От 1949 година вестник „Борба“ става орган на Окръжния комитет на БКП. Окръжния народен съвет и Окръжния комитет на Отечествения фронт в Търново и продължава да се издава като такъв.

Мария ОВЧАРОВА

Сухиндол сега

Предния ден бе паднал хубав дъжд. Хората не могат да се наравят. И когато камоните избухмачаха, все това им бе приказката. Старите думат за голям бекет и сочат надигналият се безкраен зелен клим. Навред ухае на свежест, Захумява ечемикът, Валите, по които текат водите на Росница, се изпълват с жабешки крякот. В бледата синева потрепва ястреб. Весело славен чурулика. Цялата природа ободрена се усмихва.

Сред весела глъчка един камон се отдели за местността „Долът“. Там се строи язовир. Над него се вее комсомолско знаме.

Други навлизат сред избуялата царевича, трети вече пръскат лозята.

Младите животновъди Велика Скокалчева и Севда Баева, пахранили телетата, посятат към прочитните книги. Другарките им от птицевъдската Тотка Живкова и Пенка Пашанова са пуснали пилетата на свобода. Тотка е сложила до себе си няколко учебника по химия и задълбочено чете. Готви се за университет. Доволни доятчице Иван Ковачева и Никола Богданов си изтравят ръцете. Току що те са напълнили няколко гюма чисто бяло мляко.

От голямата сива сграда, разпростряла се сред центъра на селото, достигат приятни звуци. Пионери-цигулари, под грижите на Русан Момев, изпълняват моменти от музика на Хайди. Знак и малкият оркестър засявря

„Походен марш“. В друга стая пък ръководителят Христо Казабов се е надвесил над акордеонистка. Учи я (на снимката). Детската музикална школа се подготвя за традиционната си годишна продукция. За няколко години от създаването и през нея са преминали десетки деца на трудовите хора.

Овладели добре музикантското изкуство, най-младите самодейци попълват оркестъра на оперетата. А оперетата в селото започва за хубави страници в своя живот. За десетина години с успех изнесе няколко постановки. Жителите не само на Сухиндол, но и на околните села досега си спомнят оперетите „Наталка Потапки“, „Лилияна“, „Верният приятел“, „Уляна“. Само оперетата „Аршин мал алан“ е изнесена близо 50 пъти. А тази пролет бе възстановена и представена многократно оперетата „Тайните на харема“.

Самодейците от селото дават простор на своето дарование и в представленията на Драматичния състав. След като представиха „Езоп“ те се заеха с „Нонкината любов“. На репетициите могат да се видят хора с най-различни професии и възраст. В пресъздаването на образи от бити на нашето родно село участвуват еднакво с успех старата кооператорка Пена Кындева и пионерската ръководителка Златка Милкова, учителката Данаил Иванова и младата телчарка Диана Димова, служителят Пеню Георгиев и строителният работник-бодялия Минко Вацков.

Подмладеният битов хор, станал преди няколко години национален отличник и класирал се добре на районния фестивал в Павликени, ще се представи на окръжния фестивал с оригинални местни народни песни. Под ръководството на Крум Русев, удостоен с

ордена „Кирил и Методий“ втора степен, търновци ще могат да чуят „Седнала е бяла Пенка“, „Иванчо Раджа думаше“, „Засвирил Халил с нафара“.

Сухиндолци пътят голяма любов към книгата. В по-малкото поколение тя системно и упорито е разпалвана от скромния грузин — библиотекарят Христо Вацков. Близо 15 години от живота си той посвети на тази високо благородна цел. Докато за цялата 1944 година са взети само 743 книги, то сега библиотеката има над 1,000 читатели. А като се прибавят и читателите на училищната библиотека, те стават около 1,500. А това е много! Всеки трети жител на селото получава от библиотеката книги. Във библиотеката, това скъпо място за науката, от сутрин до вечер има посетители. Тук често се срещат средношколците — отличник Виктор Барджиев, бригадирът Христо Бодуров, старият печлар Марин Гайдаржиев, пионерите Маргарита Обретенова, Павлин Тодоров.

За да стигне в ръцете на всеки хубавата книга, библиотеката използва много и разнообразни форми на работа с читателите. Най-малките, бъдещите читатели първо идват с родителите си. Те избират книги от специално направените албуми (на картони са залепени илюстрации корици на книгата). А в къщи по-голямата сестра или брат, а най-често родителите им четат чудните приказки. И те — петгодишните граждани — навлизат в един чуден непознат и привлекателен свят. Искрата е запалена. Децата сами свикват да идват в библиотеката и да искат ту една, ту друга изпестрана с много картини книжка. И така продължават с години, за да преминат от приказките на Ангел Каралийчев, през

„Под игото“ и книгите на смелите народни синове-партизани до произведенията на Ленин, Маркс и Енгелс, като батковците им Кирил Драганчев и Виктор Барджиев.

За улеснение на читателите работят над 20 подвижни библиотеки в бригадните клубове, в пионерския и младежкия лагерь, навсякъде, където има по-голяма група хора, запознати с малките зелени шафчета. В тях наред с агро и зоотехническата литература се намират книгите на Елин Пелин и Георги Караисавов, възбновени стикхове на Ботев, Смирненски и Вапцаров, тъй скъпите на младежите „Млада гвардия“, „Чайка“, много от които от стоициите преставания носят печата на изхвърлянето. Затова пък нужният фонд постоянно се попълва. Библиотеката разполага с близо 20,000 тома.

Сега в селото се подготвя уреждането на местен музей. Музеят ще изложи експонати от създаването на селището и ще проследи развитието му като лозарски център. С това полезно дело се е заел служителът Иван Драгиев.

От музея младото поколение, което не е запомнило черните години на буржоазното господство, ще черпи знания за тежкия живот на дедите си, прекаран в уселен труд за парче хляб. Препис от една статия публикувана във в. „Ехо“ от 7 от 14 януари 1931 г. разказва за това под заглавие „Разбойници без пушки“ и „Сухиндол в ските капиталисти играят юдично хоро върху гърба на трудолюбивите“. Неизвестен „Сухиндолец“ пише: „Сухиндол е център предимно на лозарството. Населението със своето трудолюбие, в действителност е получавало някога задоволително възнаграждение на труда си от лозята. И

Сцена от героическата комедия „Езоп“

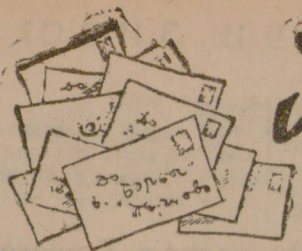
се свързвало двата края, както дните старите хора. Понастоящем въпреки увеличението на работното време, почти в деннонощен труд не могат да задолжат своите най-напътни нужди. Защото всичко що е произведено с последни усилия, отива в ръцете на спиртзаводските търговци, които със своята хитра спекулантска политика са взели в най-тесно съприкосновение с министрите като Лявчев, Бузарски, Молдов, Стайнов, които са напълно в тяхна услуга на геишефтарлък и кражби.“ И статията завършва: „И колко много, много потресаващи факти има в това село...“

Близо 30 години са се изминали от тогава. За първите 15 нищо не се е променило. Напротив експлоатацията повече се е засилила. Големите, значителни успехи във всички области на живота сухиндолци отбелязаха през вторите 15 години, в годините на Народната власт. Читалището, създадено през 1870 година от даскал Васил Неделчев и награждено от Президиума на Н. Р. България с орден „Кирил и Методий“ II степен, в тези години стана тъй свидно както никога преди. Сухиндол бързо се утвърди като село с

богати културни традиции. В годините след народната победа се създаде пълно средно смесено училище, което подготви стотици млади хора за социалистическия строителство. Сега в селото работят близо 50 души с висше образование, а сещерно — няколкократно повече. От средата на февруари тук започна да се издава печатен многотиражен вестник „Росишка долина“, който подпомага борбата на сухиндолци за всеобща равенство, Целна придобивка за селото е и радиотрансляционната централа, окръжен първенец за 1958 година и първото гримесечие на тази година. Всеки ден на дълъг и широк разнася върното слово на Коммунистическата партия и зове хората на труда към хубави дела.

А многото нови къщи, добре обличените и задоволени материално хора, говорят за икономически напредък. Този напредък още по-ярко ще проличи в близките години, когато трудолюбивите кооператори ще произведат стотици тонове грозде, жито, царевича, месо, ще наддадо много хиляди литри мляко — ще изпълнят петилетния план с 2 години по-рано.

Ив. МАНЕВ

Писма на читателите до вестник БОРБА

Кооператорите от първа бригада на обединеното ТКЗС в с. Нараисен филиат маточниците за първи път.

Днес на страницата:

- ☆ Прогресивното презиглени уши, а редакторите през затворите
- ☆ От циклостилния бюлетин до печатната многотиражка
- ☆ Всекиден есен помощник
- ☆ Не ще се посрамат пред светските другари
- ☆ Хора от челните редици
- ☆ Народът никога не забравя
- ☆ Облекчение за кооператорките

ИЗ ОПИТА НА МНОГОТИРАЖКИТЕ

Как стигнахме до първия брой

Брой 1 на многотиражката „Ленински зов“ е вече в ръцете на кооператорите. Интересът към вестника е голям. След получаването му в младежкото звено в с. Бреговица, младите кооператори са го прочели колективно през обедната почивка. Абитурентът Йордан Алексиев, който прави първи, не лоши стихотворни опити, след прочитането на първия брой дойде в редакцията и каза: „Вестникът е малко, но ми харесва. Щом завърша изпитите си ще постъпна на работа в младежкото звено в Долна Оряховица и ще сътруднича с дописки, стихове и други материали.“

Това са първите отзиви. Появяването на първия брой не стана отведнаж. Той е резултат на известна предварителна подготовка, за която тук искам да разкажа.

Още в началото на годината партийният комитет и управителният съвет на обединеното

ТКЗС „В. И. Ленин“ решиха да организират издаването на многотиражка. Отначало многотиражката се издаваше на циклостил. В Долна Оряховица в това отношение имаше натрупан добър опит от миналите години. Освен това в процеса на обсъждане на въпроса за изпълнение на петилетката в съкратени срокове, в разгара на всенародно движение за разкриване на допълнителни резерви, партийният комитет издаваше редовно бюлетин, който в много отношения се доближаваше до многотиражката.

През март бе назначен редактор и бе утвърдена редакционна колегия в състав от 9 другари. Първата задача, която получи редакционната колегия, бе да се свърже с бригадите и звената да издират дописници и подготвят материали за издаването на бюлетина. Така се роди не един, а три броя от бюлетина. Тези три броя бяха подготви-

телната стъпка. С тях се сложи „основният камък“ на многотиражката.

Издаването на трите броя на бюлетина ни помогна да издирим дописници, да се свържем с хората. На едно съвещание на партийния комитет, заедно с редакционната колегия, уточнихме около 30 дописници. Между тях има и такива, които няколко години са сътрудничали на окръжния в „Борба“ и които оказват ценно съдействие. Например, директорът на основното училище във Върбица Димитър Габровски, агрономът от Горски Долен Гръмбеш — Димитър Димитров, стажантът — агроном в Долна Оряховица Панайот Гечев, комсомолката Йонка Иванова от Бреговица и др. вече имат отпечатани на страниците на бюлетина и в многотиражката по-повече от един материал.

В досегашната си работа по издаването на бюлетина и първия брой до голяма степен ние допускахме такава слабост, че давахме предимство на материалите от Долна Оряховица. От една страна това се обяснява с повечето сътрудници на многотиражката, които са писали в нея и през миналите години, от друга с това, че редакционната колегия не е задала въпроса за дописниците от другите села. Сега нашата първа грижа е да преодолеем този недостатък. Едновременно с това по инициатива на партийния комитет предстои в близките дни среща с дописниците. На нея ще обсъдим първия брой и пред дописниците ще бъде изнесена лекция на тема: „Как да пишем дописки?“ На тази среща ние ще запознаем дописниците с тяхното място в борбата за опечелване съвременности с кооператорите от обединеното ТКЗС в Лясковец. Ние считаме че е правилно редакционната колегия на „Ленински зов“, заедно с кооператорите да воюва за най-добър по списване на многотиражния вестник.

Това са първите крачки. Те още са малки, но от ден на ден се укрепват и ще поддържат трудовия ентузиазъм на кооператорите за изпълнение на петилетката в съкратени срокове.

Пенчо КАРАЛИЕВ
редактор на многотиражния в-к „Ленински зов“ в обединеното ТКЗС „В. И. Ленин“ — Долна Оряховица

Книгите и печатът ми помагат

На 24 май т. г. нашият народ ще чествува Деня на българската просвета и култура, на славянската писменост и на българския печат. Наистина, това е един голям празник. Благодарение на братята Кирил и Методий, създатели на славянската азбука, ние сега имаме възможност да черпим знания и опит от богатата наша и чужда литература.

Като точачка във ф-ка „Васил Коларов“ — Търново посрещам празника на труда 1 май не само с големи производствени успехи, но и с високо отпъние — „Народен орден на труда“ — златен. Този награда аз искам да свържа с празника на българската просвета и славянската писменост. Благодарение на книгите и вестниците, на светската и нашата родна книга аз можах да свържа наученото в практиката с теоретичните познания и да подобрая своята производствена дейност. Като секретар на комсомолското дружество получавам добра помощ от вестниците „Работническо дело“, „Народна младеж“ и нашия окръжен вестник „Борба“. Става въпрос за дописниците и другите материали, в които се предава опита на комсомолските дружества, опита на челниците в производството ми подсказват редни нови неща, които оняват работата и на нашето дружество.

Партията и Народната власт полагат големи грижи за развитието на науката и образованието за издигане културното равнище на трудещите се. И това е напълно правилно. Само просветени и културно издигнати хора могат успешно да изградят новия обществен строй.

Цанка КЪНЕВА
точачка във ф-ка „В. Коларов“ — Търново, носител на „Народен орден на труда“ — златен

Яйца от ярки

Като спазвахме всички указания на зоотехниката за отглеждане на ранните пилета, птицевъдите С. Ламбев и Ц. Ангелов от с. Овча моляха сега се радват на хубави успехи: младите ярки като навършиха 4 месеца, започнаха да носят яйца. От всичко 700 ярки се вземат средно по 50-100 яйца.

П. Панчев

В чест на Деня на българската просвета, култура и славянската писменост и Ден на българския печат курсистите от нови курс при Междисциплинарния техникум в град Търново усвояват още по-търдо и задълбочено преподавания им материал.

На снимката: Курсисти по време на лекция по микробиология, с лектор доктор Кънев.

Прогресивните литературни вестници и списания през периода от 9 юни 1923 г. до 21 юни 1931 г.

В началния период на фашизма у нас още повече се очерта противоположността между двете култури — буржоазната и прогресивната пролетарска култура. Упадъчната символическа литература и пролетарско-революционната достигнаха пълен си противопоставяне в крайните си форми. Пряк израз на литературата намираше през периодичния печат, като най-достъпна, най-близко виждаща сред масите и най-бърза форма. Буржоазните правителства щедро субсидираха своите информационни, женски, младежки, литературни и други периодични издания.

Редом с това се появиха и друг вид периодични издания — прогресивните антифашистки и комунистически вестници и списания. Значително място между тях заемат литературните, чрез които нашите прогресивни писатели поддържаха най-добър контакт с трудещите се. Прогресивните литературни периодични издания от този период съставляват едва 0,6 на сто от цялата периодика и 15 на сто от загланявания на литературните вестници и списания. Те бяха малко издания, но техните страници бяха превърнати в трибуна от която прогресивните писатели-антифашисти и комунисти изразяваха народния протест против фашистката диктатура, разбиваха теориите на буржоазната идеология и различаваха пътя на новото изкуство.

Буржоазията се стремеше с всички средства, явни и скрити да задуси и спре разволя на прогресивната култура. Особено силна бе тя след приетия през 1923 г. Закон за защита на държавата, чито членове 6, 7 и 19 бяха насочени специално срещу печата. Чл. 7 например предвиждаше строг тъмничен затвор за не по-малко от 3 години за издателите, редакторите, авторите и разпространителите на издания, с които се свържа класова умраза, която можела да постави държавната сигурност в опасност. Жертва на тия „мерки“ станаха зверски убитите Др. Ясенов, Гео Милев, Сергей Румянцев и др.

Прогресивните литературни издания бяха излезли от рамките си „литературни“ и се превърнаха в политизирани издания, на страниците на които можеш да намериш и обществено-политически статии за ролята на пролетариата за същността на капитализма и варварската същност на фашизма, пропаганда и агитация на живота в СССР и т. н. Литературните периодични издания „Ведрина“, „Литературен глас“, „Развигор“ и др. започват не само да информират, а и да комментират фактите.

Различните вестници и списания се справяха по различни начини със задачата да разнасят партийна правда. Едни бяха органи на БКП и направо разкриваха капитализма и зверската експлоатация на работниците, пропагандираха политическата в Съветския съюз: „Червен смях“ и „Наковадия“ на Д. И. Полянов, „Единство“, „РЛФ“ и др.

Други, като „Ведрина“ на Страшимирова, „Пламък“ на Гео Милев и др. протестираха против фашистката диктатура, отразяваха патоса на Септемврийското въстание, без да бъдат изразители на комунистическите идеи.

Трети периодични издания си поставяха като основна задача да отрязват културния живот в страната и чужбина („Литературен глас“ на Д. Б. Митов, „Развигор“ и др.). При това тия издания („Развигор“ само в прогресивния си период) не пропускаха да обърнат внимание и на тежкия живот на работниците и селяните у нас, да поместят стихове или проза от наши писатели-антифашисти, или пък да изразят симпатиите си към строителството на новия живот в Съветския съюз.

Комунистическите и антифашистките вестници и списания „Братски“ действа с останалите прогресивни издания — арестите, конфискациите, погромите и пр. Никой издател, като „Единство“, биваша спрян още след първия брой, а други даваха като жертва най-революционните си броеве. Така бяха конфискувани броевете 14 и 36 на „Ведрина“, 6 на „Пламък“, 1, 5 и 10 на „РЛФ“ и др. Авторите разпространителите и особено редакторите биваха жестоко преследвани и затваряни. Рекорд на цифра на затворници и осъдени по 33Д редактори бе постигнат при режима на Ламбев. Тогава рязко спадна и пролетът на прогресивните литерату-

ни вестници и списания. За да се запазят квалифицираните журналистически кадри, за отговорни редактори се поставяха обикновени работници — неподготвени за такава работа, но честни и предани на делото, готови в негово име да отидат в затвора.

Между най-известните от този период са редакторите Д. И. Полянов, Г. Бакалов, Гео Милев и редовните сътрудници на прогресивния печат Хр. Радевски, Н. Фурнаджиев, Емил Коралов, А. Тодоров, художникът Ал. Женов и др.

Средният живот на прогресивните издания се движеше около една година. Най-дълго са излизали „Наковадия“ на Д. И. Полянов — 6 години, „Литературен глас“ на Д. Б. Митов — 3 години, „Нов път“ и др.

Въпреки трудностите, литературните вестници, списания и единични листове играеха успешно ролята си и нищо не можеше да ги спре. Във връзка с конфискуването на кн. 6 на „Пламък“ Гео Милев пише: „Може „Пламък“ да бъде спрян. Може да не съществува сп. „Пламък“. Но няма в света по-жарна команда, която да може да угаси пламъка на мисълта.“

Разкриване същността на капитализма и фашизма, активно революционизиране на народните маси — ето от какво се определя значението на прогресивните литературни вестници, списания и единични листове от първите осем години на фашисткия режим у нас.

Те обединява в бойни редици писателите-антифашисти и комунисти в борбата против капитализма и фашизма, пропагандираха живота в СССР, широко разнасяха партийната правда и затова бяха закрилен и търсен скъп другар от широките трудови маси. Страниците на тия периодични издания се превърнаха в литературна кованина за младите поети и писатели, които трябваха да подемат издигнат и продължават делото, започнато от Христо Смирненски, Гео Милев, Христо Ясенов и другите наши рано загинали революционери-антифашисти и комунисти.

Марин КОВАЧЕВ
методист в Окръжната библиотека

Напълно е готова вече пуловата работилница в с. Стамболово. На снимката: Иван Кроснаков, отговорник на работилницата, още един път проверява механизмите.

ТВОРЦИ НА ПЕТИЛЕТКАТА

С любов и старание

С желание, но и с малка скрита плахост при Анастасия Кусева предложението на управителния съвет на кооперативното стопанство в с. Полирацие да бъде гледана на гъски. И наистина, колко безсъпни нощи прекара тя в началото! Та лесно ли се гледа 290 малки гъсета? Тича Анастасия из помещението, проверява всичко ли е в ред, има ли храна в хранилищата, температурата нормална ли е. И така ден и нощ. Но изразнаха пухнатите гъсета големи и здрави. Не допусна Анастасия нито един смъртен случай.

Сега и са поверени нови 280 малки гъсета. И за тях се грижи като за деца. Храни ги със сухар и яйца, а ако някоя отказва да яде, сама му слага в човчицата. Анастасия е обещала да ги предаде към голямата група без да допусне смъртност. И тя ще го постигне, защото работи с любов и старание.

Т. Иванчев

Работи по комсомолски

Син на дългогодишен овчар, Иван Архитев от малък привика с овцете и щом завърши военната си служба веднага постъпи на работа в овцевъдната на кооперативното стопанство в с. Драганово. Благодарение на голямата му любов към работата и грижките към овцете, стадото на Иван скоро се нареди на едно от първите места в стопанството по продуктивност.

Тази година нему са поверени често за с. грижи за 140 овце от местна подобрена порода. Много усилия положи Иван, но запази всичките 144 агънца. Сега те са отбити и младият овчар наядо от всяка овца вече по 21 литра мляко.

Т. Желязков

Мой неразделен другар и съветник

Преди няколко месеца постъпих на работа в кооперативната лопляна. Отначало ми беше доста трудно. Въпреки че зоотехникът П. Петров ми даваше нужните указания и съвети, много неща в работата ме затрудняваха. Това което не можех да науча от зоотехника, от другарите, аз се стремях да си го набавя от книгите и особено от вестниците. Особена радост представлява у мене всеки брой на вестника, в който се пише за птицевъдството, за отглеждане на малките пилета, за тяхното излюпване.

Още щом дойдох в лопляната аз прочетох книгата „За птицевъдството“. От нея научих

много неща. Доста нейни страници с внимание препрочитам и след това. Най-грижливо лаза всеки брой на вестниците „Кооперативно село“, „Народна младеж“, „Борба“ и „Земеделско знаме“ в които се пише за люпенето на малките пилета. Те ми помагат да изпълнявам добре задълженията си.

За мене вестниците и книгите са неразделен другар. Може всичко да се случи, но вечер докато не прегледам вестниците или да прочета няколко страници от книгите не мога да легна.

Валентина Д. НАЦИНА
среднистка в лопляната на ТКЗС в с. Полирацие

Почит към паметта на героите

Преди 83 години 103-ма беличковици, предвождани от селския учител, бунтовник и поет Бачо Киро Петров, в безлюдна пролетна вечер тръгнаха към Балкана за борба срещу поробителите и отадоха живота си за свобода и човешки правдини. По случай паметната годишнина от излизането на четата в с. Бяла черква беше организирано тържествено — факелно шествие до местността „Сборище“, край селото до р. Росница, откъдето четниците се прощават с родното си село и поемат кръвия път към свободата.

На историческата местност учителят от гимназията Камен Личев говори за организирането, историческия път и саможертвата на четата. На площада пред читалище „Бачо Киро“ председателят на народния съвет Петко Тодоров говори за възвишения подвиг на сто и тримата белочерковци.

Самодейните колективи на пионерите и гимназията изнесоха литературно-музикална програма.

П. Райков

ЕДНА ГРИЖА ПО-МАЛКО

Освен ресторанта на потребителната кооперация в с. Долна Оряховица, след първи май бе организирана обществена кухня и за административните служители и механизаторите при ТКЗС. Сега в нея се приготвя храна за 30 души.

От известно време строителната бригада на Михаил Байчев и Христо Магеров работи за направи на шестте отвора и

леглата на тенджерите за общата кухня за детските ясли и за кооператорите от полевъдните бригади. Предвидено е от 24 май да бъде открита кухнята и кооператорите винаги да получават топла храна за обед и вечеря. По този начин кооператорите-домацини ще бъдат освободени от грижата: „Какво да се готви днес?“

Ив. Тодоров

ПРИЧИНАТА НЕ Е У НАС

За поливачи на 13 май т. г. в ТКЗС с. Горна Студена бяха изпратени пет кооператори. Но какво се случи?

Цял ден чакахме, а водата не стигна до нас, поради което бездействувахме.

При запитване, кой ще намери трудни, председателят и бригадирът на стопанството ни отговориха:

— Щом няма извършена работа не може да получавате

трудни.

Каква е нашата вина, че водата не е дошла, още повече, че нуждата от поливача бе голяма? Защо трябва да губим ден, щом ръководството на стопанството не е подигнуло идването на вода?

Петко Кр. Янков

В „БОРБА“

Стр. 3 бр. 62 от 23. V. 1959 г.

ДЕЛОТО ПРОДЪЛЖАВА

ФАКТИ в различни шрифтове

Нещастия глухоними. Така табелите днес се появили в с. Върбовка бивше Павличенско, наричат по-тукуляните някогаше в школите на пощенската станция в селото два високоговорителя. Ще ги накараме да проговорят, обдумали се специалистите от Окръжното управление на социалната. В това време от радиопредавателя се разнасяла известията вече песен... замълчи, замълчи... И сего всичко мълчи.

ПИИТЕ ЛИМОНАДА! Такива табелите днес се появили в с. Долна Липница. Пийте ама няма-казал някой. Скоро ще има. И в ресторанта на градината вече няма да се продава само ракия. И сайдер ще има, и пивовас, и шипово пиво, и създържа ще достатъчно. Нека да минат горещините — възвръщан един търговски денят от селото.

Контузенията магарица. Става дума за случилото се неотомна на обривния мост, свързващ махалата Христова със село Илаков път. Две големи и едно малко магарица успели на обвеса на обривния мост. Натворено е на-

Всяко лято изготвях се особено старание и усърдие годишното си план-разпределение на учебния материал. Затова доскоро и работата ми вървеше безупречно и приятно и инспекторите, така да се каже, оставяха доволни и сегис-тогис ме похваляваха даже.

За тази учебна година, обаче дотегна ли ми нещо, на колежите ли завидях, дето за облекчение на живота уж „творчески“ препитват разпределенията си един от друг, разочарование и безразличие ли ме налегна, не зная, но аз се поддадох на изкушението.

— Ще препиша — рекох си — от колежката Стоянова и толкова. Какво ще си бъдеш ангелите? Пък и тя — умозаклучавах — е заслужила в професията, удостоена с медал и т.я. нататък. И да не мигна лятната ваканция, колкото нея не мога го направя.

Изхитрих се значи в този дух, преписах на бърза ръка, сложих скъпоценното претворение под главата си и, след като ударих първия учебен звънец, почнах да го ползвам като свое.

Шест месеца да ви кажа, не ми се случи никаква неприятност и хич не почувствах, че чужда ръка го е изпила. Взел бях даже да си правя съответни изводи и да съжалявам за прекалено многото старателност навремето. Докато една сутрин злото ми дойде до главата. Домъкна се инспекторът и ни заваря, дето се казва, съвсем без гаши. При това пожела да посетя първо мене. Не бях се готвил абсолютно, пък и нямаше време да погледя това онова. Но не избухих присъствието на духа „И хубави лекции — заусуюкох вах се — съм изнасял и лоши съм му изкарвал — все четири ми пише. Какво ще му се противя много.“ Отворих разпределението колкото да видя поне кой урок следва, за да мога, докато идем до класа, мислено да си изготвя една план-схема. Изведнаж подскочих от радост, следваше „Храбрия Сашо“.

„Помисляла година бях ревизирал на съния урок. Чегното — ксьо и съдържанието ми е познато. Да не забравя само да го драматизирам“ — мина ми през ума тази мисъл, тъй като предната година инспекторът беше останал възхитен. Развълнуван, взех дневника под мишница, накихчех се с две-три теменужки като огоден шиганин за калем и, придружен от инспектора и директора, се отправих към класа. Учениците ни посрещнаха оживено и с настрояние, което ме изпълни с вълнование и кураж.

Успокоих се и почнах да разполагам работата си. Техническа подготовка, психологическо настроение, туй-ка-онуй-ка, акуратно и внимателно, според педагогическите изисквания, нишка по нишка изплатих лекцията си. Изпитих ученик и сполучливо затвърдих старото. Особено потвърдително-стедителната беседа проведох с изумителна вещина. Така топло и увлекателно разпечках темата за дружеството у децата, че учениците и гостите ме слушаха със зяпнати уста. Дойде ред да съобща новата тема и написах на таблата заглавието. Тук обаче работата се скъса. Обърнах читанката на съдържание, за да видя страницата. И ха тук, ха там — „Храбрия Сашо“ го няма. Прехвърлих се разтреперани ръце още два-три пъти — пак няма! Перчемът ми църкна нагоре и буквите заточихах пред очите ми. „Хай да му се не види, макар!“ Понсках учебник от дената да не би моят да е с дефект. Прехвърлих и него — също без резултат. Почнах лист по лист да обръщам, но няма и няма! Шупнах целият в пот и ми бръмна отсяквде. Приближих се до инспектора и ни жив, ни умрял му подшушвах бедата. Той намести очилата си и внимателно зепрелства, но скоро и той се на.

— Утре ела да ме вземеш и да ме заведеш на хорото. Ако не дойдеш — няма да те погледна. Ги си такъв — обещах аз сетне се зачетех в някоя книга, и забравих.

— Ще дойда — врекох се аз и запахнах в подгизналата ули

Стана ми срамно и обидно. След полунощ тръгнах да я изпроведа до къщи с фенер... Братовчедката вървеше пред мене. Мъждиния фенер държаш напред си — да и свети. Тя внимателно избираще къде да стъпи, а аз цапах юнашки в дълбоката кал. Зашо не — нали обувките ми са нови. Преди да се разделям, девойката рече:

— Прибрах се каталасял за сян. Когато се пробудих на другия ден — беше минало пладне. Най-напред се залових да сложа в ред калните си обувки. Но, майчице, какво се е случило? След сношното хоро и калното пътушествие, подметките на обувките ми се бяха отлепили, единият ток едвам се ренеше, а другия го нямаше никакъв.

С напълни отидох до съседа обувар. Той погледа обувките с отвращение и плю:

— И подметките и токовете са напарени от мукава. Къде са ти били очите, когато си ги купувал!

На хорото не можах да отида, защото Червото си беше скъсало чехлите от ходене и от лудване.

ЩО ЗНАЧИ ЗИРО?
Ръководителите на кооперативното стопанство в с. Моравица, често си блъскат главата над тази дума. Едва сега те откриха, че прочетени думата в обратен ред означава земеделската култура ориз.
Чак тогава моравчаните си спомниха, че са предвидили да засеят 450 декара ориз, но още не са го засяли.

Разговор между мъже в Търново
— За колко ги купи? — За три дена!
— Е, това е виц от една ка-

и излезе. След него, съпроводен от досадния смех на лудата, запреплетан като отровено куче крака и аз.

И така: аз, който в продължение на пет-шест учебни години посвещавах душа и сърце на това пусло разпределение, станах неволна негова жертва. Изложих се значи пред инспектора и колежите и, което е най-страшно, станах за резултат пред учениците си. Но нека ми берем греха колежащата, която ме подведе. Тя пък, завалящата, за усънене да вземе да препише по-миналогодишното си разпределение, без обаче да се съобрази, че за тази учебна година второкласните чиганки са нови и от тях са изхвърлени десет четива. В това число поднада и „Храбрия Сашо“, който ми изяде главата.

И сега като няма какво да правя, паля цигара от цигара и чакам от „Отдела“ „взмасла дие и награда“. Но дано дият инспектор излезе човек и ме пошадил!

Чудомир ЗМЕЕВСКИ

Годишно разпределение

Фейлетон
ококори в недоумение. Учениците, които ме гледаха плахо и със състрадание, взеха също да прелестват. Стаята зашумя от разгръщане на учебниците и не и не. В това време, не шете ли (ах, ужас!) вратата се откряна и влязла-невлязла баба Иванка лудата, която често ме посещаваше по време на час, вдигна соп и, сякаш лодумена от някого, се развика срещу ми:

— Чакай да те питам защо не учиш лаятата както трябва, ами си ги накарал да ми подпалят шумата на Букачков чукар?

И дорде туй-онуй ме зготупаа с тояжката си, Обърках се, да ви кажа, като куче във воденица. Ха, за гарингура дръпна и звънцът и аз се сплсках съвсем! Избухих, дето се казва, и ума и дума, и краката ми се подкосиха. Инспекторът вдигна само рамене в знак на съчувствие, прибра си такмете

Включват се в спартакиадата

Разправят, че в окръжната спартакиада в последния момент е решено да се включи нова дисциплина: РАЧЕШКО НАДБЯГВАНЕ.

Според данни за подготовката през първите двадесет дни на м. май, усилено тренират за задното първо място: за производството на керемиди и капали — ф-ка „Мизия“ и Промкомбинатът в Г. Оряховица, ф-ка „Янтра“ в с. Янтра и Керемичното предприятие в Павликени; за туклите сериозно си съперничат засага ф-ка „9 Септември“ в с. Дебелец и Керемичното предприятие в Павликени; за амбалажа и за дъги за пулпери бурета първото задно място си е осигурила ф-ка „Елба“, ако не се смята сериозният конкурент в лицето на ТПК „Изток“

в с. Константино; за производството на месо и месни изделия изпитаният бегач на къси разстояния Месокомбинатът в Горна Оряховица неочаквано средна противник в лицето на Месокомбината в Търново, вместо Месокомбината в Свищов, който премина в двадесетдневката в друга категория бягане.

Не е известно дали в последната седмица пред спартакиадата състезанието рачешко надбягване няма да се отмени. Ще зависи от броя на кандидатите. Както се вижда, за сега те са много. Ако знаят, че за награда в това състезание е предвидена чената тояга, вероятно ще се постараят, по примера на Месокомбината в Свищов, да смесят дисциплината. Кой знае! Метлоносци

ВЪПРОС
Винаги сърдит, намръщен, Петър днес сияе цял, с блясък радостен в очите. О, какво ли е видял? Откъде ли пък дойде радостната му възбуда? Да не би на „Тото2“ пет числа да е набутал? Или в службата си нова е получил висок пост?

О не се мъчете, моля, отговорът не е прост: винаги такъв е Петър — радостен и отморен шом спечели мача „Етър“ на собствен и чужд терен.

Мара Работилова

Гл. редактор: Хр. Ст. Консулов

Държавен машиностроителен завод — Габрово

ТЪРСИ
сделаните специалисти;
СТРУГАРИ от IV до VII разряд
ФРЕЗИСТИ от IV до VII разряд
ЛЕЯРИ ФОРМОВНИЦИ от IV до VI разряд
КОНСТРУКТОРИ
и ТЕХНОЛОЗИ

Справка тел. 24-71, 2, 3, и 4.

ПРОМИШЛЕН КОМБИНАТ
Филиал „Металообработване“ — „Киро Копаров“
гара Горна Оряховица

ТЪРСИ
леяри — машинни шлосери
средни електротехници
ръководител на автогараж
бояджия за машинни части
дърводелци — моделчици
от IV, V, VI разряд
Постъпване веднага
ОТ ФИЛИАЛА

ОБУВКИ ОТ МУКАВА

от Ангел КАРАЛИЧЕВ

Другарите от село ми писаха: „Иди в партийната книжарница да купиш една пиеска, вашето младежище искат комунарска вечеринка. Като я купиш напиши срещу всяко действително лице името на ония, които ще играят ролите. Пращай книжката час по-скоро. Ние тук ролите ще ги изучим и когато се върнем — всичко ще бъде готово. Гледай да намериш такава пиеска, в която да има бой. Нашият, както ти знаеш, налитат и душата си дават за такава нещца. Купи още два-три портрета на водачите — да украсим клуба и да не забравим лепило. Туква вълна за мустаци и бради — колкото шеш, но лепило не се намира.“

Намерих аз една пиеска — чудо. Издание на кооп. „Освобождение“. Съветска. Носеща заглавие „Те и ние“. Отначалото до края само боеве между червените и белите. Тъкмо за нашата комунарска вечер, Отбелязах кой с коя роля да се залови и изпратих книжката. По онова време работех в редакцията на партийния вестник „Звезда“. С Асен Развигинов си имахме сатирична колотка под заглавие „Пращай от разни цветя“. Асен беше Пчела № 1, а пък аз Пчела № 2. Имах още едно задължение: всяка вечер ходех в Народното събрание — за новини. Отвреме навреме се обаждаха в другарите от Пловдивския вестник, струва ми се „Борба“. Бяха ми обещаили две-ста лева месечно, ако им станат редовен кореспондент.

— Нашият кореспондент — vyhaxa те по телефона — там ли е?

— Тука съм — скачах неволно и грабнах слушалката, защото мислех, че по телефона човек трябва да говори прав.

— Казвай какво става в Народното? — питаха пловдивчаните.

— Нищо! — отговарях лакоично.

На другата вечер пак отговарях:

— И днес — нищо.

А работата беше много проста. Когато вземаше думата някой от комунистическите народни представители, аз трескаво записвах речта му, но шом на трибунала застанах някой редактор — напушах демонстративно и отивах да събирам „пращай от разни цветя“.

Трябваше да тръгна за село, а пък левове нямаш за път. А на всички отгоре и обувките ми упорито отказваха да прекарат, върху краката ми.

Редакцияната каса на „Звезда“ почти винаги беше празна. Тогава се досетих за пловдивския вестник. Чаках с нетърпение да се обадят. И когато се обадиха, аз продиктувах една телефонograma и накрай запи-тах:

— Колко имам да получавам за кореспондентската работа?

— Още нищо — чух отсреща един малко учуден глас.

Клюмнах. Главният редактор бай Петър Георгиев ме по-

— Как сте със силата?

— Добре сме с работиството...

— Момчетата си изпердашиха ролите. Всичко бяха научили по вода. Запретнах се да лепя бради и мустаци. Всеки на-стояваше да получи по-дълга брада. За да изглеждат по-страшни, актьорите си обриваха кожите наепошки. Почерниха с въглен лицата си. „Живи разбойници. В общината (тогава и кметът и съветниците му бяха комунисти) имаше десети на берданки, останали от Руско-турската война. С тях селските пълдари плашеха зайците. Само една можеше да гиirmi. С нея залегна общинският метач на прозореца и чакаше само запозел да почне стрелбата и да открие военните действия. Ония, които играеха червените, бяха забравили всичките пушки а за белите пушки нямаше. Червените разсърдяхаха тъй:

— „Не е правилно да даваме оръжие в ръцете на буржоазията. То значи сами да отсечем клонка, на който сме стъпили.“

Затуй белите се бяха въоръжили с тояти.

Преди да дигнем завесата, аз като главен разпоредник предупредих другарите актьори.

— Голям бой ще падне. Но вие не бива да забравяте, че играете роли. Пазете кулсите! В нашето читалище има само една нова станчка, направена от левия и оняното платно. За нея сме начили всичкия приход от миналогодишната първомайска вечеринка. Тясна е, но друга нямаме. Влизайте кротко и внимавайте!

Завесата зъхърца и се нави на едно кресло. Публиката занемя. Почнаха първите разговори между майка и дъщеря в някакво белогвардейско семейство. Нещеи ли един от най-непреливите артисти с пушка на рамо, без да му е дошъл реда, ни в клин, ни в ръкав излезе през полуотворената вратичка на сцената и се разкри на срещу публиката. Хората трепнаха зашепнаха. Едвам го на-мъкнахме през другата вратичка.

— Чакай бе, човек! Разваляш представлението!

— Че аз какво правя? Нищо оше не съм казал от ролята си! — оправдаваше се белийстваното лице. — Омръзна ми да чакам.

По едно време се чу тежък грым. Метачът беше открит военните действия. Отляво изскочиха червените и залегнаха. Отдясно размахаша гора от дрянчици белите. Боят почна ум-

Кар. Г. Симеонов

